

UPANJE NA MIR IZGINILO

“Anglija se bo vojevala do konca,” pravi Chamberlain

LONDON, Anglija, 20. marca. — Ministrski predsednik Neville Chamberlain je v poslanski zbornici branil politiko svoje vlade z ozirom na Finsko ter rekel, da zavezniki ne bodo odložili orožja, dokler ni dosežen “moralni” mir in dokler niso doseženi cilji, za katere so šli zavezniki v vojno.

SESTANEK NA BRENNERJU LE MALO VAŽEN

Chamberlain je v svojem govoru tudi omenil sestanek “dveh gentlemanov” (Hitlerja in Mussolinija) na Brennerju ter vzkliknil:

“Nikdo nas ne more odvrniti od čilja, za katerega smo šli v sedanjo vojno.”

SUMNER WELLES JE ODPOTOVAL

RIM, Italija, 20. marca. — Ameriški državni podtajnik Sumner Welles je sinoči odpotoval iz Rima v Genovo, od koder se bo odpeljal v Ameriko, vedoč, da Evropa še dolgo ne bo videla miru. Predno je odpotoval iz Rima, je še enkrat imel razgovor z italjanskim vnanim ministrom grofom Galeazzom Ciano, ko se je vrnil z Brennerja, kamor je spremljal Mussolinija na sestanek s kanclerjem Hitlerjem.

WELLESOVO URADNO NAZNANILO

Predno je Welles odpotoval iz Rima, je objavil naslednje uradno sporočilo:

“Da vstavi povodenj govoric o svojem poslanstvu, želim odločno poudariti, da nisem prejel nikakega mirovnega načrta ali predloga od kake vojskujoče se ali od kake druge države; da nisem nikakega takega predloga stavil niti kak vojskujoci se, niti kak drugi državi in tudi predsedniku ne nesem nikakih takih predlogov.

“Moje poslanstvo je samo imelo namen dobiti podatke za predsednika in državnega tajnika o sedanjem položaju v Evropi.”

VOJNA SE NE SME RAZŠIRITI NA BALKAN

Grof Ciano je Wellesu tudi zaupal, da bo prišlo do zelo važnega trojnega sporazuma med Nemčijo, Italijo in Rusijo. Sporazum ne bo vključeval samo gospodarskih obljub in obveznosti, temveč tudi skupni sklep, da mora vojna ostati omejena in da se pred vsem ne sme razširiti na Balkan in Sredozemlje. Zlasti za Nemčijo je velike važnosti, da ostanejo balkanske države izven vojne, da more skozi nje dobivati vojne potreščine.

ANGLEŽI BOMBARDIRALI NEMŠKO LETALSKO POSTOJANKO

LONDON, Anglija, 20. marca. — V povračilo za nemški zračni napad na Scapa Flow proti koncu prejšnjega tedna so angleški letalci v velikem obsegu napadli nemško letalsko postojanko na otoku Syltu ter na njo metali bombe celo noč do jutra.

Zračno ministrstvo je naznanilo, da so bombe povzročile velikansko škodo. Koliko aeroplanov je izvedlo napad, ki se je pričel sinoči ob osmih, ni bilo objavljeno, toda rečeno je bilo, da je bil napad izveden v “štirih valovih”. Proti jutru je admiraliteta priznala, da se en aeroplan ni vrnil.

Zadeto je bilo municijsko skladišče

Opazovalci na bližnjem danskem otoku Roemu so našli 82 eksplozij bomb samo v prvih sedmih urah napada. Slišali so tudi velikansko razstrelbo in videli velikanske stebre plamenov, vsled česar domnevajo, da je bilo zadeto veliko skladišče municije in je zaletelo v zrak.

ŠVICARSKA ARTILERIJA V AKCIJI

LONDON, Anglija, 19. marca. — Dopoldne se je pojavilo več tujih letal nad švicarskim ozemljem pri Bernu. Ko so se proti večeru zopet pojavili, jih je začela švicarska artilerija obstreljevati, nakar so naglo poleteli v smeri proti Nemčiji.

Živih ni mogoče rešiti

Reševalna dela v Willow Grove premogovniku zelo počasi napredujejo. —

BELLAIRE, O., 19. marca. — Z nadčloveškimi naporji skušajo dospeti reševalci do 69 majnerjev, katerim je silna eksplozija v soboto opoknele odrezala pot iz Willow Grove premogovnika v tukajšnji bližini. Nahajajo se v zapadnem delu premogovnika.

Vsled eksplozije se je posul strop v rovu, in reševalci bodo morali odstraniti velike plasti premoga in kamenja, predno jim bo uspelo priti do njih.

Le malo upanja je, da bi dobili žive, kajti če jih ni zasulo, so postali žrtev strupenih plinov.

Sinoči so dobili reševalci tri trupla, ki so bila pa tako nakažena, da jih ni bilo mogoče identificirati.

V Columbus, Ohio, je rekel governor John W. Bricker: — Kaj je prvzaprav povzročilo eksplozijo, ni znano. To bo skušali ugotoviti natančna preiskava. Po mnenju rudniških izvedencev je utegnil biti eden naslednjih vzrokov:

dokopali so do prostora, napolnjenega s strupenim plinom, kateri je eksplodiral;

zaloge dinamita, ki so se ga posluževali, so ponepreči eksplodirale;

eksplozija jamskega prahu.

SKORO MILLJON OSEB V VLADNI SLUŽBI

Zvezna vlada ima 15,000 uslužbencev več kot jih je imela začasa svetovne vojne. — Število uradnic se je zmanjšalo.

WASHINGTON, D. C., 18. marca. — V drugi polovici leta 1939 se je število zveznih uslužbencev povečalo za 12,000 ter je znašalo 31. decembra 932,305 oseb. V poljedelskem departementu jih je znatno manj kot jih je bilo pred leti, zato jih je bilo pa toliko več najetih v zvezi z obrambnim in oborožitvenim programom.

Začasa svetovne vojne je imela zvezna vlada 917,760 uradnikov. Vojni in mornariški departement sta zaposlila lani 13,000 uradnikov; uprava Panamskega kanala 4900; Tennessee Valley Authority 2450, pošta 2135, veteranski urad 1700.

Število uslužbencev v poljedelskem departementu se je znižalo za 17,376, pri Federal Works Agency za 10,788 in v zakladniškem departementu za 1951.

Število žensk, zaposlenih v raznih vladnih panogah, se je znižalo za en odstotek ter znaša sedaj 18 odstotkov.

Farmerji nezadovoljni z delavsko postavo

Razne predelovalnice, ki morajo svojim delavcem po novi postavi več plačati zvrčajo stroške na farmerje. — Administrator je odredil preiskavo.

WASHINGTON, D. C., 19. marca. — Colonel Philip P. Fleming, administrator nove postave, določujoče maksimalni delovni čas in minimalno plačo, je dobil od farmerjev več pritožb, da so vsled nove postave zelo prizadeti.

Fleming je odredil natančno preiskavo. Kot znano, se nova postava ne tiče farmskih delavcev in v tem pogledu nima farmer nobenih večjih stroškov. V področje nove postave pa spadajo razne tovarne in predelovalnice, ki kupujejo farmske pridelke.

Te tovarne oziroma predelovalnice morajo plačati svojim delavcem najmanj po trideset centov na uro in delavec ne sme za to plačo delati več kot 42 ur na teden. Za vsako prekournno delo zasluži plačo in pol.

Umevno je, da imajo tovarne in predelovalnice vsled tega znatno večje stroške, katerih pa nočejo same trpeti, ampak so tako uredile, da jih trpi farmer.

Njemu plačajo namreč toliko manj za pridelke. Fleming je rekel: — Počakal bom izida preiskave. Če se bo izkazalo, da so farmerji vsled nove postave res prizadeti, bo pač moral kongres kaj ukreniti v tem pogledu.

Delavske vesti

Volitve v General Motors tovarnah

DETROIT, Mich., 19. marca. — National Labor Relations Board je danes odredil, naj se vrše dne 17. aprila v 59 tovarnah General Motors Corporation volitve. Pri tej priliki bo 125,000 delavcev odločilo, katera delavska organizacija naj jih zastopa pri kolektivnih pogajanjih.

CIO delavci so prodrli piketsko vrsto

PATERSON, N. J., 19. marca. — Uslužbeni Spotless Stores of New Jersey so nedavno sklenili delavsko pogodbo z CIO. Kmalu nato je nekaj delavcev ustanovilo svojo unijo in jo priključilo Delavski federaciji.

Včeraj so člani Delavske federacije zastavkali ter postavili pred podjetje pikete.

Delavci, pripadajoči CIO, se pa niso hoteli pridružiti stavki. Včeraj zjutraj so se podali skozi piketsko vrsto na delo. Oblasti so se bale, da se bodo pri tej priliki završili kakšni izgređi, pa je bilo vse mirno. Piketi niso delavoljnih delavcev nič nadlegovali. — Podjetje ima nekaj nad tristo uslužbencev.

Bivši WPA načelnik obsojen

KANSAS CITY, Kansas, 19. marca. — Matthew S. Murray, bivši načelnik WPA v Missouri in bivši načelnik departementa za javna dela v Kansas City, je bil danes obsojen na dve leti ječe, ker ni plačal dohodninskega davka.

Pred sodiščem se je izgovarjal, da je dobil skoro petdeset tisoč dolarjev v obliki darov od političnega bosa Prendergasta in od J. J. Pryorja, nekega kontraktorja, ki je sedaj zaprt v Leavenworthu. Trdil je, da darila niso podvržena dohodninskemu davku, toda njegov izgovor ni zalegel.

DELO PRI NASIPU SE NADALJUJE

OKLAHOMA CITY, Okla., 19. marca. — Governor Leon C. Phillips, ki je bil s pomočjo milice ustavil dela pri Grand River nasipu, je dovolil, da se gradnja pri dvajsetmilion-skem projektu pod gotovimi pogoji nadaljuje. Predno bo projekt dovršen, bo pa morala PWA plačati državi Oklahomi nad osemstotisoč dolarjev odškodnine za nekatere ceste in mostove. Phillips pravi, da je pogodba, ki je sklenil njegov prednik z PWA, neveljavna. Sklenjena je bila po ustnem dogovoru ter ni o nji nobenega rekorda.

Hitlerjev dar Varazdinu

VARAŽDIN, Jugoslavija, 20. marca. — Kancler Hitler je podaril mestu Varazdinu avto-bus v priznanje za gostoljubnost, ki je mesto nudilo avstrijskim naci-jem, ki so pobegnili iz Avstrije leta 1934.

NAROČITE SLOVENSKO - AMERIKANSKI KOLEDAR ZA 1940. — 160 STRANI ZANIMIVOSTI STANE VAS SAMO 50 CENTOV. — V Združenih državah lahko pošljete znak po 2 oz. po 3 cente.

Nezaposlenost

Predsedniku Rooseveltu so bila predložena štiri poročila o številu nezaposlenih. — Od ljudskega štetja se nadeja točnih podatkov.

WASHINGTON, D. C., 19. marca. — Gospodarski svetovalci so predložili predsedniku Rooseveltu spomenico, iz katere je razvidno, da je bilo v deželi ob novem letu od devet do dvajset milijonov nezaposlenih.

Spomenica je bila sestavljena na podlagi podatkov dobljenih iz štirih različnih virov.

Narodni industrijalni konferenčni urad je ugotovil, da je bilo dne 1. januarja tekočega leta v Združenih državah devet milijonov tristotisoč nezaposlenih; Ameriška delavska federacija trdi, da jih je bilo deset milijonov dvestotisoč; po mnenju Lewisovega Kongresa za industrijalno organizacijo je znašalo njihovo število dvajset milijonov, neki zvezni statistik je pa dogal, da jih je bilo deset milijonov petsto tisoč.

Zvezni statistik je pripomnil, da je mesec januar v tem pogledu najslabši mesec v letu, ker se v tem mesecu nehajo razna sezimska dela.

Leta 1929 je bilo v deželi dva milijona nezaposlenih. Iz za tistega časa je njihovo število naraščalo ter je doseglo meseca marca 1933 trinajst milijonov. Septembra 1937 se je znižalo na šest milijonov dvestopetdeset tisoč. Do februarja 1938 se je povečalo na deset milijonov tristotisoč, zadnjega oktobra je pa zope padlo na osem milijonov osemsto tisoč. Januarja je naraslo na deset milijonov. Do meseca marca se bo pa znižalo na devet milijonov.

Podatki so seveda le približni.

Veliko zanimanje vlada za letošnje ljudsko štetje, od katerega se je nadati v tem pogledu točnejših števil.

DRŽAVA PENNSYLVANIA IMA LASTNEGA KANDIDATA

Governerju Jamesu skušajo izposlovati nominacijo. — Republikanska stranka ga bo predlagala na konvenciji v Philadelphiji.

HARRISBURG, Pa., 19. marca. — Republikanci države Pennsylvanije se bodo pojavili na narodni konvenciji republikanske stranke v Philadelphiji, Pa., s svojim lastnim kandidatom. Za predsedniškega kandidata nameravajo predlagati Arthura H. Jamesa. James sicer pravi, da ni njegov namen kandidirati, toda nominacije ne bo odklonil. Zanj so posebno navdušeni mladi republikanci. Zelo vplivnega zavznika ima tudi v polkovniku

Carlu L. Estesu, časnikarju iz Texasa, ki je sicer demokrat, pa je izrazil nasprotnik New Dealu. James je pričel svojo politično karijero leta 1919 kot okrajni pravnik v Luzerne okraju. Leta 1927 je bil izvoljen za podgovernerja, leta 1938 pa za governerja. Pri primarnih volitvah je bil porazil svojega protikandidata Gifforda Pinchota, pri glavnih volitvah pa demokratsko administracijo.

HULL OPRAVIČUJE KENNEDY-JA

Ameriški poslanik v Angliji baje ni nikdar rekel, da bodo zavezniki v sedanji vojni poraženi.

WASHINGTON, D. C., 19. marca. — Državni tajnik Cordell Hull je odločno poudaril nepristranost Združenih držav z ozirom na evropsko vojno.

Hull je zanikal poročilo, ki ga je razširila nemška vlada, da je ameriški poslanik na angleškem dvoru, Joseph P. Kennedy, baje izrazil svoje nezadovoljstvo s stališčem angleške vlade ter v zaupni brzojavki najavil zavezniški poraz.

Hull je rekel, da ni poslal Kennedy nobene take brzojavke, pa tudi če bi jo bil poslal, bi niti nemška niti angleška vlada ne zvedeli njene vsebine. — Tozadevne govorice so izmišljene, — je dejal, — ter je njihov edini namen ustvariti v javnosti napačen vtis.

BERLIN, Nemčija, 19. marca. — Nemška uradna poročevalska agencija je včeraj objavila neko poročilo iz Haaga, da je zavlada med angleško in ameriško vlado precejšnja napetost glede stališča ameriškega poslanika Kennedyja. Angleži pravijo, da vesti o vojnem položaju v Evropi, ki jih pošilja poslanik Kennedy v Washington, niso točne in da škodujejo ugledu Anglije. Angleži da so posebno zato jezni na Kennedyja, ker je izjavil, da prav preveč ne zaupa v zavezniško zmago.

SLOVENSKI DUHOVNIK POGREŠAN

BUENOS AIRES, Argentina, 21. marca. — Katoliški duhovnik, ki se je namenil brati sv. mašo na najbolj visoki gori zapadne poloble, je svoje drzno podjetje najbrže plačal s smrtjo.

Ze dva tedna ni nikakega poročila o Rev. Kastellieu, ki je hotel splezati na vrh 22,834 čevljev visoko goro Aconcagua, na argentinsko-chilski meji, da bi tam bral sv. mašo.

Dosedanja poročila naznanjajo, da so našli 464 čevljev pod najvišjo točko gore od viharja razdejano zasilo bivališče in nekaj stvari, ki so bile njegova osebna lastnina, za to se domneva, da se je skoraj gotovo Rev. Kastellie smrtno ponearečil.

"GLAS NARODA"

(VOICE OF THE PEOPLE)

Owned and Published by Slovene Publishing Company, (A Corporation). Frank Sakler, President; J. Lupscha, Sec. — Place of business of the corporation and addresses of above officers: 216 WEST 18th STREET, NEW YORK, N. Y.

47th Year

"Glas Naroda" is issued every day except Sundays and holidays. — Subscription Yearly \$4.—. Advertisement on Agreement.

Za celo leto velja list za Ameriko in Kanado \$6.—; za pol leta \$3.—; za četrt leta \$1.50. — Za New York za celo leto \$7.—; za pol leta \$3.50. Za inozemstvo za celo leto \$7.—; za pol leta \$3.50.

"GLAS NARODA" IZHAJA VSAKI DAN IZVEMŠI NEDELJ IN PRAZNIKOV

"GLAS NARODA," 216 WEST 18th STREET, NEW YORK, N. Y. Telephone: Office 3-1242

POMAGAJTE nam IZBOLJSATI LIST s tem, da imate vedno VNAPREJ plačano naročnino. Časopis mora odgovarjati potrebi časa. Vsak cent prihranjen pri terjatvi, je namenjen za IZBOLJSANJE LISTA.

ZAVEZNIŠKA DIPLOMACIJA

V sedanji vojni se zavezniška diplomacija ni kaj pride obnesla. Tudi v svetovni vojni se ni, četudi so imeli zavezniški pred petindvajsetimi leti znatno boljše diplomate kot jih imajo danes.

V Angliji je na krmlu Chamberlainova vlada, ki je v bistvu miroljubna. Winston Churchill in njegovi za vojno navdušeni tovariši so jo po dolgotrajnem prigravaranju pripravili do tega, da je napovedala Nemčiji vojno. Vzgledu Anglije je sledila tudi Francija.

Anglija in Francija sta skoro vse poletje skušali pridobiti Rusijo zase. V Moskvo so odhajale francoske in ruske vojaške komisije ter snubile Stalina, ki je bil precej voljan v nekaterih pogledih sodelovati z Londonom in Parizom. Chamberlain in Daladier sta skušala pridobiti Stalina, Hitler ga je pa pridobil. V tem je bila razlika. To je bilo za zavezniške prvo in rekli bi, največje razočaranje.

Ne smemo pozabiti tudi komedije, ki so jo zavezniški igrali s Poljsko. Obljubljali so ji pomoč, dasi so dobro vedeli, da ji ne morejo pomagati.

Poljska je udarila oziroma se je uprla, zanašajoč se na te obljube. Zadelo jo je strašnejša usoda kot je zadelo Češko in Avstrijo, kajti Avstrije in Čehom že vsaj krvi ni bilo treba prelivati.

Tem zavezniškim diplomatskim porazom sta sledili dve diplomatski zmagi. Kilavi sicer, toda vendarle zmagi.

Turčijo so Angleži in Francozi pridobili zase. To je bila nekakšna zmaga proti Rusiji. In Anglija je pokazala Mussoliniju zobe, ko je začela zaplenjati z nemškim premo- gom naložene in v Italijo namenjene ladje. Mussolini se je prepiral, da mu konec koncev ne bo vse dovoljeno, ampak se bo moral slednjič odločiti za to ali za ono stran.

Zavezniške diplomate čaka velika naloga: uničiti rusko-nemško zvezo. Obe, Rusija in Nemčija, sta zaveznikom enako nevarni. Kako bi bilo mogoče zrahljati to prijateljstvo, kako bi se dalo Stalina in Hitlerja naslovati drugega proti drugemu?

Pripomočkov za to je precej. Hitler je dolga leta Stalina smrtno sovražil. V svoji knjigi "Mein Kampf" je obdal ruskega diktatorja z vsemi psovskami, kar jih more prenesti tiskarsko črnilo. Stalin sovraži vsako vlado, ki ni boljševiska. S Hitlerjem se je pobratil iz priložnostnih nagibov, in take zveze nimajo posebno trdne podlage.

Hitler je pošiljal na finski fronto svoje izvedence, ki so učili ruske generale, kako se jim je treba bojevati. S tem se je pokazal kot dobrega zaveznika in prijatelja. Govori se pa tudi, da je pošiljal prav na tihem Finem vsakovrstno pomoč. Slo mu je pač za to, da svojemu "prijatelju" Stalinu škoduje, kolikor mu je pač mogoče.

Zveze med državami oziroma glavarji držav niso namreč tako trdne kot bi človek na prvi pogled domneval. Leta 1807 sta Napoleon Bonaparte in ruski car Aleksander v prijateljskem objemu kovala načrte za razdelitev Evrope, pet let pozneje sta si bila pa v taseh.

Taki primeri naj bi podžgali zavezniške, ko se bodo lotili rušenja rusko-nemškega prijateljstva.

Sicer je pa to stvar evropskih zaveznikov, ne pa naloga Amerike. Amerika mora skrbeti za Pacifični ocean in skušati pretentati japonske diplomate, ki ameriške po svoji prebrisnosti visoko prekašajo.

Zaenkrat bi bilo najbolje, če bi Amerika nehala pošiljati Japoncem blago, iz katerega izdelujejo vojni material. Taka odredba bi znatno oslabilo moč japonske vojaške kaste, ki skuša uničiti Kitajsko ter obrača proti Združenim državam svoje pohlepne poglede.

NEMČIJA JE ZASEGLA ZVONOVE

BERLIN, Nemčija, 20. marca. — V uradnem listu je feldmaršal Hermann Goering naznanil, da bo vlada pobrala vse cerkvene zvonove in jih bo pretopila v topove. Zvonove bodo pričeli smetati iz zvonikov v terek po Veliki noči. Ravno tako bo vlada pobrala vse predmete iz bakra, medij in slinlih kovin. Oblastim mora biti naznanjena vsaka streha, pokrita z bakrom.

QUEZON BO OBISKAL ZDRUŽENE DRŽAVE
WASHINGTON, D. C., 19. marca. — Predsednik Filipinskega otoka, Quezon bo spomladi obiskal Združene države ter namerava ostati tukaj več tednov. Njegov obisk bo političnega pomena. Razpravljal bo z raznimi vladnimi uradniki, če bi bilo mogoče vključiti tudi Filipinsko otoko v Panameriško unijo.

Iz Jugoslavije

Nad 500 zakonskih ločitev venem letu.

Cerkveno sodišče pravoslavne cerkve v Kraljevu je imelo v svojem zadnjem poslovnem letu opravka z nič manj ko 500 procesi za ločitev zakona. Izmed sporov jih je bilo končno rešenih 248 kar pomeni vsakega rekordno število. Zanimivo je, da je mnogo več zakonov ločenih po krivdi žene, kakor po krivdi moža. Med drugim je bilo zaradi ženine nezvestobe ločenih 60 zakonov, zaradi možev pa samo 25.

Robinson z zapuščenega otoka nevarn v mlomlec.

Beograjska policija je te dni aretirala nekoga Jovana Maleševića, njegovo prijateljico Marijo Lazicevo in še dva njuna komplica, ki so že delj časa na prav prevečan način lepo živeli od kriminala. Malešević se je pred kakšnimi tremi leti naselil na zapuščenem otoku sredi Dunava, ki je znan pod imenom Ratno ostrvo, napravil si bajtico iz ločja in koruzne slame in živel čez dan kot čudarski samotnik, ki mu je vsa zabava in opravke pod božjim solncem, da od zore do mraka postopa po bregu, lovi ribe in živi sam zase, odrezan od vsega sveta. Ribiči, ki so ga dan za dnem opazovali z nasprotnih obale, so ga krestili za Rolinzona. Živ kst ni niti slutil, da ta Robinson vsak drugi ali tretji večer vrže čudasto masko z obraza, privleče svoj čoln iz ločja, se prepele čez reko in gre po hišah beograjskega mesta za plenom.

Kradel je najrajši obleke in perilo a kar je nabral, mu je podpeljal v sosednjo vas. Na podlagi pričevanja sina in sosedov, ki so "pripovedovali kakšen pekel so troje preživljali pri pokojnem Adamoviču, je sodišče ženo oprostilo.

ko je pravkar s težkim tovorom sedel na obali v svoj čoln. Robinson je doslej priznal 26 vlomov in tatvin.

Epilog strašne družinske tragedije.

Pred okrožnim sodiščem v Slavovski Požgi se je morala zagovarjati Eva Adamovičeva iz Orkvenih Vrhovcev, pri Požgi, ki je bila obtožena, da je v neki novembrski noči umorila svojega moža, kmeta in bivšega orožnika. Nevarno ranjenega so moža prepeljali v banovinsko bolnišnico, kjer je pred svojo smrtjo pod prisogo izjavil, da ga je umorila žena. Ko je Eva, lepa žena srednjih let in mati dveh otrok stala pred senatom, je prikazala strašno sliko življenja z nasilnim, pijaci podvrženim možem, ki je neprestano pretepaval njo in otroke in jih puščal, da so bili večkrat lačni ko siti. Pogostokrat je morala bežati od hiše, a zmerom jo je poiskal in jo pregovoril, naj se vrne domov. Tako je bilo tudi usodnega dne, ko se je pijan vrnil domov. Eva je zbežala pred njim, a Mihajlo jo je poiskal in privedel nazaj. Ko sta prišla v hišo, je otroka pognal na cesto in jo začel pretepovati. Divil jo je in ji svojo srajco tiščal v usta, da ne bi kričala. Omagala je v nezavest. Njun 14-letni sin Nikola je čakal pred vrati in poslušal. Ko je videl, da je materino življenje v nevarnosti, je planil v sobo, kjer je našel očeta kako je klečal nezavestni materi na prsih. Pograbil je sekuro in udaril očeta po glavi. Ko se je mož zvrnil v krvi, je sin pobral mater in jo odpeljal v sosednjo vas. Na podlagi pričevanja sina in sosedov, ki so "pripovedovali kakšen pekel so troje preživljali pri pokojnem Adamoviču, je sodišče ženo oprostilo.

ZABAVA PEVSKEGA DRUŠTVA V WAUKEGAN, ILL.

Blagovolite pričeti teh par skromnih vstiev v Vašem cenjenem listu "Glas Naroda" iz naše slovenske naselbine Waukegan in North Chicago, Ill. Dana mi je prilika, da vam izrečem hvalo in priznanje, ker je vaš cenjeni list pomagal k napredku v naši naselbini skozi ves čas mojega bivanja v North Chicago in Waukegan, Ill.

Danes se hočem samo obrniti do vas glede prireditve, katere se imo vršiti na velikonočno nedeljo, t. j. 24. marea popoldne ob 3. uri, in jo uredi pevski zbor Slov. Nar. Doma. Ta zbor ob-toji večinom iz mladih moči z izjemo par starejših, kateri so stanovali pri sodelovanju z mladino, kateri se pa tudi vzamejo skuraj, kakor kaka velika družina. Ako kdo ne verne, se lahko prepriča in naj jih poseti na dan 24. marea ob 3. uri popoldne v veliki dvorani Slov. Nar. Doma, 10. cesta in McAllister St. Tam boste videli, kar se ne vidi vedno in slišali, kar se ne sliši povsod. Želež, da ne zammudite te prilike — kupite vstopnice takoj in posežite po njih v predprodaji po 35 centov, na dan prireditve 40 centov.

Torej, sežite po njih, dokler je še čas. Na svidenje dne 24. marea popoldne!

Math Warsek, zastopnik "Glasa Naroda"

Z revolverjem nad profesorja latinščine.

Da imajo prav tisti, ki tožijo o posurovelosti današnje mladine, dokazuje spet primer, ki se je pripetil na gimnaziji v Leskoen. V šestem razredu je profesor latinščine Viktor Oberemok bral učencev rede, ki jim jih je dal v prvem tečaju. Ko je končal, je vstal dijak V. Radovanovič, ki je slabo odrezal, in s povzdignjenim glasom vprašal profesorja, če mu je mirne vesti dal slab red. Ironično je odgovoril profesor: "Roka se mi ni tresla, ko sem vpisal nezadostno." V naslednjem trenutku je Radovanovič potegnil iz žepa samokres in ga nameril na profesorja, ki se je hitro sklonil za katedro. Vsi dijaki so v strahu pričakovali, kaj bo. Toda pričakovani strel je izostal. Orožje je k sreči odpovedalo. Dijaki so se vrgli na Radovanoviča in ga razorožili ravno, ko je drugič pomeril s samokresom.

Specialist za pljučno jetiko.

Zaradi mazašiva se je zagovarjal pred beograjskim sodi-

Peter Zgaga

ZAKONSKA ZVESTOBA

Tukaj je torej tista včeraj objavljena zgodba. Kar na kratko jo bom povedal, brez vsakih olupšav, kot se je v resnici zgodila.

Pet let sta bila poročena. Sosedje so z zavistjo zrlji na njun zakon, tako sta bila srečna. Oba mlada, oba vesela narave.

Ko sta se poročila, sta imela vsak še nekaj preteklosti za seboj. Kdo bi jima zameril! Vsak jo ima.

Ob času poroke je bilo njemu petindvajset, nji pa triindvajset let. Kaj res mislite, da fant do petindvajsetega leta ne bo nobene ženske pogledal?

In deklo do triindvajsetega leta nobenega moškega? Ja, pa še kaj! Kje so tisti časi, ko je bila mladina tako npravstvena in moralna! On je imel ljubice, da jih ni mogel seštetii na prstih obeh rok, ona se pa tu di fantov ni branila. Ko sta se prvič sestala, je bila pa mahoma napravljen križ čez preteklost. Pozabljene so bile vse mladostne zablude, in vsi mladostni grehi. In če bi jih drug drugemu zaupala, bi si jih tudi oboli.

Čutila sta se prosta, svobodna in neodvisna, vsak v svojem kraju.

Mladi ljudje hitro najdejo prijatelje. Oziroma, da se natančneje izrazim: moški hitro najde prijateljico, ženska pa prijatelja. Tako je bilo že od nekdaj in tako bo menda na vekomaj, amen. Vpoštevati je treba mladost, lepe pomladne večere, in človeku prirojeno željo po izpremembi. Odločujoča in odločilna je pa zavest, da ne bo skoča preko plotu nihče opazil.

Štirinajst dni je hitro minilo. Oba sta se nekako nevoljno vračala k domačemu ognjišču. Pisмено in bivozjavno sta se dogovorila, da se bosta ob določeni uri sročala na železniškem križišču ter skupaj nadaljevala dve uri dolgo pot do doma.

Njega je pripeljal vlak z zapada, njo pa s severa in ko sta naposled sodela skupaj v vlaknu, vozečem proti jugu, sta bila oba nekam čudno poparjena.

Plavanje in hoja sta jo zdelala, — si je mislil on. — Ona pa: — Seveda, reda je bil vajen, zdaj je pa jedel štirinajst dni po restavrantih, ni čuda, če se malo kislo drži.

Toda še predno sta dospela domov, ju je minila tista čudna nevolja, in v svoje prilično stanovanje sta stopila tako vesela in tako hrepenceča drug po drugem, kakor takral, ko sta se vračala od poroke.

Pozno v noč sta si v tsemnem objemu pripovedovali svoje doživljaje zadnjih štirinajstih dni.

Da sta si povedala samo tisto, kar se je smelo povedati, in da sta zamolčala, kar je bilo treba zamolčati, je umevno samo po sebi.

Tesno objeta sta zaspala.

Ona je imela najprej prijetne, nato pa strašne sanje, v katerih je nenkrat pretresljivo vzkliknila: — Beži, za božjo voljo, moj mož gre!

Prebujen iz globokega spanca vsled tega njenega vzklika, se njen mož ni prav nič pomišljal, ampak je zmehden in na smrt prestrašen planil iz postelje in tak kot je bil, namreč v sami nočni srajci skočil skozi okno.

Sama sreča, da sta stanovala v priliki.

Prva, najstarejša, največja in najbogatejša slovenska katoliška podporni organizacija v Združenih Državah Ameriških, je:

KRANJSKO-SLOVENSKA KATOLIŠKA JEDNOTA

Ustanovljena 2. aprila 1894; inkorporirana 12. januarja 1898 v državi Illinois, s sedečem v mestu Joliet, Illinois

POSUJE ŽE 46. LETO

Glavni urad v lastnem domu: 508 No. Chicago St., Joliet, Illinois.

SKUPNO PREMOŽENJE ZNAŠA NAD \$4,450,000

SOLVENTNOST K. S. K. JEDNOTE ZNAŠA 119.80%

K. S. K. Jednota ima nad 35,000 članov in članic v odraslem in mladiškem oddelku.

SKUPNO ŠTEVILO KRAJEVNIH DRUTEV 182

SKUPNIH PODPOR JE K. S. K. JEDNOTA IZPLAČALA TEKOM SVOJEGA 46-LETNEGA OBSTANKA OKROG \$7,000,000

GESLO K. S. K. JEDNOTE JE: "VSE ZA VERO, DOM IN NAROD"

Če se hočete zavarovati pri dobri, posrejeni in solventni podpori organizaciji, zavarujte se pri Kranjsko-Slovenski Katoliški Jednoti, kjer se lahko zavarujete za smrtno, razne poškodbe, operacije, proti bolezni in onemoglosti.

K. S. K. Jednota sprejema v svojo areno člane in članice od 16. do 60. leta; otroke pa takoj po rojstvu in do 16. leta. Zavarujete se lahko od \$250 do \$5000 posmrtnine.

V Mladinskem oddelku K. S. K. J. se otroci lahko zavarujejo v razredu "A" ali "B". Mesčni prispevek v mladinski oddelci je zelo nizek, samo 15c za razred "A" in 30c za razred "B" in ostane stalen, dasi zavarovalnina z vsakim dnem narašča. V slučaju smrti otroka zavarovanega v razredu "A" se plača do \$450.00 in zavarovanega v razredu "B" se plača do \$1000.00 posmrtnine.

BOLNIŠKA PODPORA: Zavarujete se lahko za \$200; \$100 in 50c na dan ali \$5.00 na teden. Asesment primerno nizko.

K. S. K. Jednota nudi članstvu pet najmodernejših vrst zavarovanja.

Člani in članice nad 60 let stari lahko prejmejo primadajočo plačo rezervno izplačano v gotovini.

Nad 70 let stari člani in članice so prosti vseh nadaljnjih asamentov.

Jednota ima svoj lasten list "Glasilo K. S. K. Jednote", ki izhaja enkrat na teden v slovenskem in angleškem jeziku in katerega doblja vsak član in članica.

Vsak Slovenec in Slovenka bi moral(a) biti zavarovan(a) pri K. S. K. Jednoti kot pravi materi vdov in sirot. Če ne nisl član ali članica te mogočne in bogate podpirne organizacije, potrdil se in pristojni takoj.

V vsaki slovenski naselbini v Združenih državah bi moralo biti društvo, spadajoče h K. S. K. Jednoti. Kjerkoli se nimate društva, spadajočega k tej katoliški podporni organizaciji, ustanovite ga; tve- ba je le osem oseb v starosti od 16. do 60. leta. — Za nadaljna po- javljanja in navodila pišite na glavnega tajnika:

Glavni urad: 508 No. Chicago St., Joliet, Illinois

DARILNE POŠILJATVE v Jugoslavijo

100 Dinar.	—	—	\$ 2.40
200 Dinar.	—	—	\$ 4.60
300 Dinar.	—	—	\$ 6.70
500 Dinar.	—	—	\$10.50
1000 Dinar.	—	—	\$20.50
2000 Dinar.	—	—	\$40.—

ZARADI RAZMER V EVROPI so bile naše zveze za darilne pošiljate v Jugoslavijo znatno prekinjene. Sedaj pa smo dobili nove zveze, po kateri je mogoče našim rojakom vzročiti in denar varno pošiljati. Vendar je bila nam povisoka cena, ker se stroški za pošiljanje po tem potu mnogo višje.

Opazujemo tudi, da so se v istem marehaka pošiljatev zaradi evropskih razmer zmanjšali.

ZA NUJNO POŠILJATEV POSLUŽITE SE "CARTER ORDER". — DOPLAČATI JE TREBA \$1.— ZA VSAKO POŠILJATEV V JUGOSLAVIJO.

SLOVENIC PUBLISHING CO.
::: POTNIŠKI ODDELEK :::
216 West 18th Street, New York

Kanadski Vestnik

Poročila iz raznih naselbin, kjer bivajo in delajo Slovenci

Slovenci v Kanadi

SMRT ROJAKINJE V KANADI

TORONTO, Kanada. — Na-
znanjamo žalostno novico, da
je v Western Hospital, dne 11.
marcha po štiridnevni muke-
polni bolezni za vedno zaspa-
la g. Bara Ban, roj. Mužor v
Radni vasi. Vivodina. Da je
bila priljubljena pri ljudeh, se
je videlo pri precejšnji udele-
žitvi pogreba in pri darova-

Magnetični telefon v rudnikih

Američan Television Com-
pany v New Yorku je nazna-
nila, da je bil iznajden dvoje-
stranski magnetični telefonski
sistem, ki premeni človeške gla-
sove v električne gibanje ter
jih z magnetičnimi valovi iz-
rudnika pošlje na površje.

Magnetični sistem se je ob-
nesel, kjer sta radio in telefon
sploh odločala.

Radio valovi niso prodrli
globoko skozi zemljo in skale.
Oddajni in sprejemni apar-
ati so nameščeni na površju
in uradu, v jami pa so prenos-
ni aparati, katere je mogoče
poljubno prenašati. Magnetični
valovi gredo na razdaljo petih
milij.

STRELNO OROŽJE IZ LETA 1313.

Doslej so menili, da pred
bitko pri Crecvju leta 1346 še
niso poznali in uporabljali
strelnega orožja. V Oxfordu
pa so našli rokopis iz l. 1326.
ki omenja top in ga ima v tre-
nutku strela tudi naslikanega.
Še starejši nego ta rokopis, ki
se imenuje "De Officiis Re-
rum" pa je "Memorie
Book" ki obravnava zgodovino
mesta Genta. Ta dokum-
ent pravi že leta 1313. "To
leto so iznašli puške in jih pr-
vič uporabili."

DONOSNI DOMISLEKI.

Premnogon majhnih stvari
vsakdanje rabe, ki smo jih ta-
ko navajeni, da si življenja
brez nekaterih med njimi sko-
raj ne moremo misliti, dolgo
časa ni bilo, dokler jih ni
končno izumil srečen domislek
in prinesel njihovim izumite-
ljem velika imetja.

Trdi ovratnik je izumil
pred kakšnimi sto leti uboga
čevljarjeva žena, ki je uboglo
štedljivosti ločila umazani o-
vratnik s srajce svojega mo-
ža, ki se ni bila umazana. Pri-
šla je ovratni trak na srajco
in pritrčila nanj oprani ovrat-
nik. Ker pa je ovratnik ni ho-
tel dobro stati, ga je otrčila
s škrobom. To idejo je pogra-
bil podjenik ki je imel dobre
oči, in spravi je prve trde o-
vratnike na trg.

Pivni papir so izumili na ta
način, da je sunek vetra potis-
nil kos hrupavega papirja na
še vlažno pismo v pisarni ne-
kega tovarniškega uradnika
in je ta opazil, da je papir pis-
mo lepo osušil.

Srečno naključje nam je da-
lo tudi frontirno brisačo. Ne-
ki delavec je imel na svojem
tkalnem stroju majhno motnjo
v mehanizmu, ko jo je skušal
popraviti, je prišlo nekaj v ne-
red. Ko je pričel stroj spet te-
či, je dal namesto gladkega
tkiva hrupav in vozličast trak
knarine.

Glazura na lončenih poso-
dah je nastala zavoljo pozab-
ljivosti neke služkinje tako re-
koč sama od sebe. Služkinja
bi bila morala skuhati slanico,
ki je bila v lončeni posodi, ta
pa je pozabila na ognju in od-
šla. Ko se je vrnila, je bil sla-
ni lug prekipel a tista mesta
na loncu, preko katerega je te-
kla, so kazala lepo stekleno
prevleko.

V Massachusettsu je neki pa-
stor zaslužil milijonsko imetje
ker je hotel svojemu bolnemu
otroku preganjati dolge in
privezal njegovo lutko na gu-
mast trak tako, da je lutka
lahko skakala. Prodajal je to
idejo veliki tovarni igrač in si-
cer za delež 2000 dolarjev vsak
teden za dobo 13 let.

SPIJONAŽA NA DNU MORJA

Ko so se nekoliko mesecev
pred sedanjo vojno potopile
zaporedoma tri podmornice, so
pri reševalnih poskusih izko-
ristili najbolj tiste izkušnje, ki
jih je v letih svojega nevar-
nega dela nabral najuspešnejši
potapljač vseh časov Anglež
E. C. Miller Millerjevo ime je
postalo znano že mnogo let
po svetovni vojni, čeprav je
svoje največje zmage slavil
baš v njenem času. Dolgo ča-
sa je vodstvo angleške vojne
skrbno skrivalo njegovo ime
in delo, in še danes uspe le ma-
lo osebam, da bi spravile veli-
kega podmorskega vojuna do
govorjenja. Kar pa ve pove-
dati, bi lahko dalo snov za dol-
go vrsto napetih romanov.

Miller je bil do svetovne
vojne učitelj v potapljaški šo-
li na Whale Islandu in njegovi
tovariši so ga poznali kot ne-
verjetno odpornega mladega
moža. Noben drug potapljač
si ni upal v tolikšne globine
kakor on.

Ko so nekega dne v bližini

angleške obale potopili nem-
ško podmornico, so pozvali
Millerja, da bi preiskal ladjo,
ki je ležala v precejšnji globi-
ni. Podvodna bomba je bila
napravila ogromno luknjo v
njem trup. Skozi to luknjo je
Miller splezal v notranjost
podmornice, preiskal je vse
prostore, ki so mu bili sploh
dostopni, nazadnje je iz pro-
stora za častnike odnesel maj-
hno skrinjico, zaklad, ki je bil
za angleško vojno mornarico
v tistem času dragocenejši ne-
go zlato. V skrinjici sta bila
namreč dva seznama za tajna
sporočila in natančni načrti
minskega polja, ki so ga bili
Nemci položili šele nekoliko
dni prej.

Ta najdba je napotila vod-
stvo angleške mornarice, da
je Millerju poverila še več po-
dobnih del. Sezona si je po-
tem v svojem osebnem poslu-
kot "podmorski špijon" pridobi-
bil tolikšno sretnost, da je s-
skoraj okultno gotovostjo od-
krival vsa skrivališča v poto-

pljenih ladjah. Pregledal je
med drugim nič manj nego 30
potopljenih podmornic. Vod-
stvo nemške vojne mornarice
si pogostoma ni znalo razložiti
kako je mogoče, da so Angleži
že po nekoliko dneh poznali
skrbno zakrite nemške tajne.
S pomočjo kodisov, ki jih je
Miller našel, so Angleži lahko
vsak čas zasledovali gibanje
nemških vojnih ladij.

Naravno, da je Miller pri
takšnem delu pogostoma zašel
v skrajno nevarnost. Neke-
je opravljal svoje delo sredi
sovražnega minskega polja.
Kraj je bil za nameček gosto
zaraščen s podvodnimi rastli-
nam in v te se je Miller zaple-
tel. Ni mogel ne naprej, ne
nazaj, zaman je vlekel za si-
gnalno vrvice. Končno mu je
le uspelo, da se je sam rešil in
našel tudi podmornico, ki je
bila zakopana v globoko bla-
to. Da bi prišel vanjo, je mo-
ral v njen stolp razstreliti luk-
njo in to je bilo sprico bližnjih
min kaj nevarno početje. A
tudi to nalogo je rešil z uspe-
hom. Njegov plen je bil bo-

gat, našel je celo vrsto važnih
zaupnih sporočil in načrtov
novih minskih polj.

V bližini Orkneyjskih otokov
so potopili nemško podmorni-
co. Ko si je Miller s trudem
utrli pot vanjo, je v svojo pre-
senečenje odkril, da so bili sla-
ni njene posadke sami častni-
ki. V brodu je bila tudi cela
zaloga neoporečnih novih ve-
černih oblek in drugih oblačil-
nih kosov, ki jih je na vojno
pot običajno ne jemljejo s se-
boj. Razen tega je imel vsak
častnik v svojem žepu znatno
vsoto. Skrivnost te podmorni-
ce niso nikoli rešili, domneva-
jo samo, da so se hoteli mno-
gi teh častnikov izkreati na
Angleškem kot agenti nemške
tajne službe.

Vest o njegovih edinstvenih
uspehih je prišla tudi do an-
gleškega kralja. Sprejel je
Millerja v posebni avdijenci in
ob tej priliki je zvedel ves
svet prvič o delu, ki ga je vršil
eden izmed najbolj skrivnost-
nih mož svetovne vojne cela
leta v stalni nevarnosti za svo-
je življenje.

Spisi Josip Jurčiča:

- I. ZVEZEK: Uvod — Narodne pravljice in
pripovedke. — Spomini na deda. — Jurij Kozjak. —
Jesenska noč med slovenskimi polharji. — Domen.
— Dva prijatelja.
- II. ZVEZEK: Jurij Kobila. — Tihotapec. — Vrbna
Smukova ženitev. — Klosterski žolnir. — Grad Ro-
jinje. — Golica.
- III. ZVEZEK: Deseti brat. — Nemški valpet.
- IV. ZVEZEK: Cvet in sad. — Hči mestnega sod-
nika. — Kozlovska sodba v Višnji gori. — Dva brata
- V. ZVEZEK: Sosedov sin. — Sin kmetskega ce-
sarja. — Med dvema stoloma.
- VI. ZVEZEK: Dr. Zober. — Tugomer.
- VII. ZVEZEK: Lepa Vida. — Pina tobaka. Moč
in pravica. — V vojni krajini. — Prave med bra-
toma.
- VIII. ZVEZEK: Ivan Erazem Tatenbah. — Bojim
se te. — Črtica iz življenja političnega agitatorja.
— Telečja pečenska. — Šest parov klobas. — Po to-
baku smrdiš. — Ženitev iz nevoščljivosti. — Spomini
starega Slovence Andreja Pajka.
- IX. ZVEZEK: Rakovnjači. — Kako je Kotarjev
Peter pokoro delal, ko je krompir gradeč. — Pona-
rejeni bankovci
- X. ZVEZEK: Veronika Deseniška.

CENA VSAKE KNJIGE \$1.50

10 zvezkov...\$10

Ivan Pregelj: Izbrani Spisi

ODISEJ IZ KOMENDE. — Zapiski gospoda
Lanspreškega. 269 strani.

V tem III. zvezku nam prikaže Pregelj prelepo po-
stavo našega velikega narodnega gospodarja 18. sto-
letja, Petra Pavla Glavarja. Hrbtenico temu delu
tvori že pred leti napisana večerniška zgodba o mla-
dostnih letih Glavarjevih, a dopolnil je to mladostno
sliko z Glavarjevimi zapiski, ki nam ga kažejo v
njegovi življenjski modrosti pri čebelah, na njego-
vem gradu Lansprežu, kjer mu sivo glavo ozarja
mlada ljubezen njegovega oskrbnika in nesrečne kon-
tese Klare. S Peter Pavlom Glavarjem je ustvarjena
najboljša slovenska ljudska povest. Knjiga nam po-
ustvarja kos slovenske preteklosti in iz nje diha slo-
venska zemlja sama.

Cena \$1.50

Bogovec

Jernej

(Spisal Ivan Pregelj)

Pisatelj je posegel v dobo,
ko se je začel širiti protestan-
tizem po Slovenskem. Pridi-
garja Jerneja je klasično opi-
sal. Romanu so dodana ro-
tebna pojavnost.

Cena \$1.50

ROMAN TREH SRC. Spisal Jack Lon-
don. (432 strani.) Ena najbolj za-
nimivih in najdaljših povesti slavn-
ega ameriškega pisatelja. Ko je člo-
vek prične čitati, se ne more odtrga-
ti od nje. Jack London je mojster
opisovanja, navzlic temu je pa ro-
man na vsi moč živahen in zanimiv.

Dana \$1.50

Naročite pri:
**Knjigarni
Glas
Naroda**
216 W. 18th STREET
NEW YORK, N. Y.

Meso "muskrat"

THE PAS, Manitoba. —
Kanadčani bodo v kratkem do-
bili na mizo novo delikateso,

ki je Indijaneem že dolgo zna-
na. Kanadska vlada, ki ima
velike farme za povodne pod-
gane (muskrat), katere redi
zaradi dragocenega kožuha, bo
letošnje pomlad pričela razpo-
šiljati tudi meso teh glodalcev.
Prebivalci province Manitobe,
kjer se nahajajo te farme, že
dalj časa jedo meso te podga-
ne in pravijo, da ima okus div-
je rabe.

NESREČA PRI RUDNIKU

NORANDA, Kanada. — V
sredo, 13. marca popoldne se
je pri rudniku Bouchard Min-
ing Property pripetila nesre-
ča, pri kateri je bil en delavec
ubit, trije pa tako poškodova-
ni, da se nahajajo v bolnišnici.
Fred Roy je bil takoj ubit,
ko je padel na tla velik žerjav,
poškodovani pa so bili Paul
E. Lacasse, N. Grenier in Ap-
polinaire Trepanier.

Ker se nahaja rudnik v sko-
ro nedostopnih krajih med De-
stojem in Devangusom v o-
krajju Atibibi, so poškodovane
delavce pripeljali v bolnišnico
v Norandi šele okoli polnoči.
Royovo truplo so prepeljali
v žepniško cerkev v Devan-
gusu, kjer čaka na pogreb.

Denarne pošiljatve

Denarna nakazila iz-
vražujemo točno in
zanesljivo po dnev-
nem kurzu.

V ITALIJO

\$ 5.90	Lir 100
11.50	" 200
17.00	" 300
28.00	" 500
55.00	" 1000

KER SE CENE SEDAJ HITRO
MENJAJO SO NAVEDENE CE-
NE PODVRŽENE SPREMEMBI
GORI ALI DOLI

NUJNA NAKAZILA IZVSEU
SJMENO PO CABLE LETTER
ZA PRISTOJIBNO \$1.—

**SLOVENIC
PUBLISHING
COMPANY**
(TRAVEL BUREAU)
216 W. 18th ST., NEW YORK

19
40

SLOVENSKO AMERIKANSKI KOLEDAR

POVESTI... POUČNI SPISI...
ZGODOVINA... ZNANSTVENE
RAZPRAVE... NARAVOSLOVJE
SPISI IZ SLOVENSKEGA ŽIVLJA
V AMERIKI... ITD.

NAMETITE PRI:
Knjigarni Slovenic Publishing
Company 216 W. 18th St., New York

**"KNJIGA,
ki Vas bo
zanimala!"**

Cena 50 centov
160 strani

Planinski Kralj

Spisal L. GANGHOFER.
Za Glas Naroda priredil X. X.

6

"Če jih imaš rada," je odvrnil longin z glasom, ki je spominjal na vrisk, "če jih imaš rada, ti jih bom tudi jaz vsako leto prve prinesel. Vsakokrat šopek. Večji šopek, kot je moja glava."

"Toliko vijolice pa ni mogoče nabrati," je pošepnil Jakob Jurju smeje.

"Pa ne smeš nikomur povedati, da sem ti jih jaz dal," se je oglašalo od zunaj. "Potem se bodo zopet norčevali iz mene. Tega pa nimam rad. Posebno pa nočem, da bi Boltež izvedel." Njegov glas je postajal tišji in tišji.

"Ti," je rekel iznenada gospodar lovcu, "kaj pa imaš z Boltežem? Že večkrat sem te hotel vprašati."

"Jaz!" ga je lovec začuden pogledal. "Čemu vprašuješ?" "Ker ga tako čudno gledaš. Povedali so mi, da ga ponoči večkrat ni doma. Včeraj zjutraj sem ga videl priti z Vele planine."

"Najbrž je kje vsoval," je odvrnil lovec ter se pri tem spomnil, kako brezuspešno je iskal davi divjega petelina, o katerem je natančno vedel, kje poje.

"Mogoče ni nič pri vsem tem," se je zamislil Juri, "toda če imaš kaj na sru, kar povej. Nočem, da bi se iz moje hiše delala komu krivica."

(Komaj je Juri dokončal stavek, je bilo slišati z dvorišča razburjen vzvišen glas.

"Pustite me! Kaj pa vendar hočete? Tak dajte mi no mir."

Temu je sledil oduren smeh.

"Ah, stražnoster!" je pridružno vzkliknil Jakob, gospodar pa dostavil:

"No, kaj pa ta išče pri nas? Vso zimo ga ni bilo na izpregled."

"Odkar je šla Hanea zdoma, ga ni bilo."

V veži so se oglašali težki koraki. Slišalo se je, kako je nekdo postavil puško v kot.

Vrata so se odprla. In vstopil je mož, ki je skušal napraviti na vsakega mogočen vtis.

3. POGlavJE.

(Bil je majhen, okrogel mošče v temnozeleni žandar-ki uniformi. Obraz so mu zakrivale mogočne brke, ki pa niso mogle dovolj uspešno zakriti žareče rdečice velikega potlačene nosu. Trebušek mu je silil sumljivo v ospredje, tako da mu je pas, na katerem je visela sablja, tičal skoro na prsih. Nožici je imel na znotraj obrnjeni in hodil je, kot da bi se bal samemu sebi stopiti na kurja očesa. Na ovratniku in na rokavih je imel rdeče našitke, na katere je bil videti zelo ponosen.

Ta zeleni, rdeče sivkasti hrošč je bil gospod Simon Zgone, poveljnik vasko orožniške čete, ki je vsega skupaj štela dva moža. Doma je bil nekje iz hribov, služil je pa dvanašlet v malem trgu, kjer se je odvalil gorjanske govornice. Besede je pačil in jih po gosposko zavijal, kar je v stvarjalo zelo smešen vtis.

V vasi je bil tri leta. Dasi ni bil v službi prestrog, ni bil ljudem nič kaj priljubljen. Bil je kakor vreme. Včasih je imel skrajno strog uradni obraz, kar kmečkemu človeku posebno ne prija, sempatam je bil priljubljen prijazen, česar preprosti in nepokvarjeni ljudje tudi nimajo radi.

Naske ženske so se bale njegovih debelih prstov, ki so neprestano skušali ščipati okrogla lica in razne druge okrogline.

Te svoje navade se ni skušal iznebiti niti takrat, ko je brezupno lažil za Hrastarjevo Hanco, ki zanj seveda ni imela drugega kot pomilovalen smehljaj. Nenehoma je bil zanj in ji govoril:

"Mi izobraženi ljudje moramo skupaj držati. Mi smo vse nekaj drugega kakor pa zarobljeni kmetje."

Vaški fantje so mu dali v njegovi odsotnosti zdevke "Šmonček Zgonček" v splošnem je bil pa znan pod imenom "Dididi" kajti smejal se ni, kakor se smejejo ljudje, pač pa poganjali iz sebe neke čudne hihetajoče glasove, ki so zveneli kakor "didididi."

"Kaj pa je to, kaj pa je to, didididi," je vprašal gospodarju Jurja Hrastarja, "kaj prinašaš novega in lepega pri hiši dididi. Odkod se je pa to vzelo, dididi. Čeden obrazek, čeden obrazek, skoro peregospodski za tako vs, dididi."

Orožniško kapo je vrgel na klop ter začel pomikati stol proti mizi. Še predno je sedel, je pa pomolil glavo skozi okno. "Kaj se še vedno kisto držiš, didididi."

Od Evice pa ni dobil nobenega odgovora.

"Zopet se mu je vnelo!" je zašepetal Jakob gospodarju.

"Da, slama se rada vname," je pritrdil Juri polglasno.

Vrnil se je k mizi in ni dal prej miru, dokler mu ni gospodar povedal, kaj in kako je z Evico.

Evica je bila šele par tednov na Hrastovini. Njen oče je bil brat Hrastarjeve žene, ki je imel v gorovju svojo bajto. Ljudje so ga smatrali za čudaka. Z enajstimi leti je postal pastir, pozneje planšar in slednjič drvar. Tudi tega dela se je raveličal. Tovarišem je zameril, ker so se mu smejali, ko jim je pripovedoval, da ima tudi drevo življenje v sebi in da čuti bolečino, ko se vanj sekira zasadi. V gostilno ni zahajal, v cerkev pa le ob največjih praznikih. Umaknil se je bil čisto v samoto ter sklenil prijateljstvo s živalmi, rastlinami in skalo.

Zverjad se ga ni bala. Cvetlice in rastline niso bile zanj brezdušne stvari, ampak jim je pripisoval življenje in nekakšno dušo, ki se je očitovala v njihovi lepoti.

Ko je služil za drvarja, se je bil seznanil Marjarin brat s starim oglarjem, ki je prebival s svojo mlado hčerko v majhni koči. Takrat mu je bilo šestintrideset let.

Nekega večera je prišla k njemu na mu rekla, da je oče zbolel in da ne bo več dolgo. Vso noč sta prečula pri njem, proti jutru pa je starec izdihnil. Za mrtveca je stesal krsto in ga nesel pokopat dve uri daleč.

Pri tisti priliki sta oba tem huje občutila, kako sama sta na svetu. In govorila sta kot da bi se nikdar prej ne poznala. Brez ljubeznivih besed in ceremonij sta si priznala, da bi jima bilo boljše, če bi začela skupno življenje.

(Poročila sta se in mlada žena mu je rodila hčerko, katero je dal krstiti z imenom Eva.

(Nadaljevanje prihodnjic.)

Ljudje z umetnimi pljuči

Kakšno ulogo ima umetno dihanje pri žrtvah električnih neozgod, zastupitev z ogljikovim plinom in drugih nesrečah je znano vsakomur, ki je kdaj pogledal med nasvete "za prvo pomoč pri nezgodah." Pregibanje ponesrečenčevih rok širi prsno votlino, pritisk najo pa izriva zrak iz pljuč. To umetno dihanje pa je seveda precej naporno in primitivno. V poštev prihaja samo tedaj, če hočemo opraviti krajše motnje normalnega dihanja.

Motnje pa lahko trajajo tudi po tedne in mesece, kakor pri epidemiji otroški paralizi. V tem primeru je treba s posebnimi pripravami nadomestiti delo dihalnih mišic. Ze davno tega so uporabljali takšne priprave in pogosto so z njimi dosegli tudi lepe uspehe, kajti dogaja se, da se po nekoliko tednih ozdravijo vnetja v osrednjem živčnem sistemu in povzročajo otroplost mišic in se pričnejo spet normalno delovati.

Pri teh dihalnih pripravah spravijo pacientovo telo v zrakotesno zaprt prostor, iz katerega moli samo glava. V zaprt prostor prihaja do periodičnih sprememb zračnega pritiska. Vsako zunanjanje pritiska na prsni koš in trebušno steno povzroči vdihalni gib, vsak povečani pritisk na prsni koš, pa potisne zrak iz pljuč. Ker so pljuča z usti zvezana z zrakom normalnega pritiska zunaj kabine, se na ta način uredi normalno dihanje.

V novejšem času so te naprave še bistveno izboljšali. Pred vsem jih izdelujejo tako velike, da imata tudi zdravnik in bolniška strežnica v njih prostor poleg bolnika. To je važno, ker je treba bolnika razen z umetnim dihanjem obravnavati običajno še z drugimi pripomočki. Mrtvoudne ude je treba na primer masirati itd. Dolej so morali bolnika za takšne primere spraviti iz kabine. Pri tem umetno dihanje prestane in dovajati mu je treba kisika in podobno. Vse to sedaj odpade. Kabina

je vsa iz jeklene pločevine, na znotraj ima gladke stene in jo je mogoče prevažati na gumastih kolesih. Bolnikovo telo je mogoče po potrebi spraviti v vsakršno lego, na primer z glavo poševno navzdol, kar je v nekaterih primerih velika prednost. Glava moli iz kabine skozi odprtino, a tako, da je kabina na zunanji zaprti z ovratnikom iz tenkih gumastih obrobov. Spremembe pritiska v kabini oskrbuje pihalnik, ki ga poganja električni motor. Po potrebi ga poganja lahko tudi roka, kar je važno na pr. tedaj če nastane v električni napeljavi kakšna motnja.

Rojake prosimo, k o pošljejo za naročnino, da se poslužujejo — UNITED STATES oziroma CANADIAN POSTAL MONEY ORDER, ako je vam le priročno

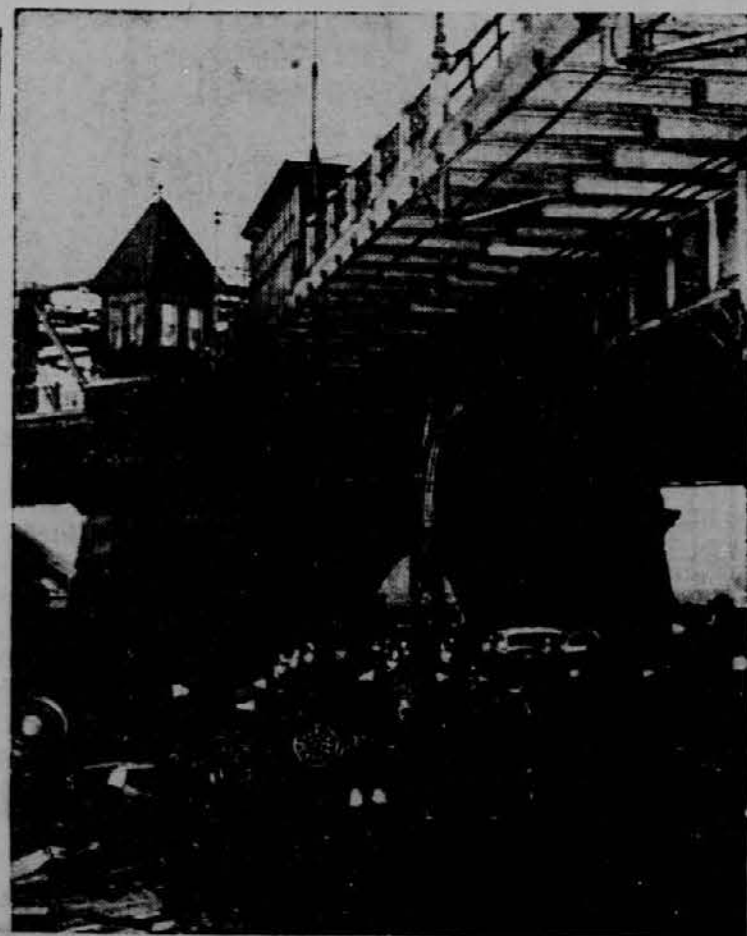
Svojo mater do smrti mučil in izstradal.

V Svinji pri Brodu so odkrili strašen zločin. Občinski stražnik Mato Skopalj ni mogel trpeti svoje stare, bolelne matere, ki jo je moral preživljati. Pogosto je tudi pretepaval uboro staro ženo. Starke se je večkrat pritožila svojim sosedom o nečloveškem postopanju svojega sina, ki ji je dajal tako malo jesti, da je bila navzvana na dobošarnost sosedov. Sin je hotel svojo mater izstradati, toda so mu to prekrizali sosedje, ki so dajali mater živeti. Zaprli je svojo mater v občinski zapor, kjer je bila izpostavljena mrazu in stradanju. Samo vsakih par dni ji je dal nečloveški sin kosček kruha. Ključ od zapora je vedno nosil pri sebi, da bi kdo ne mogel rešiti matere. Ljudje, ki so hodili mimo občinskega zapora, so večkrat slišali klice na pomoč in stokanje starke, ki jo je Skopalj trpinčil. Ker pa niso vedeli za kaj gre, so šli svojo pot ne da bi se naprej brigali za to zadevo. Saj so se Skopalja zaradi njegove nasilnosti bali vsi vaščani. Sosedje so pa pogrešili starke, in to sporočili orožnikom. Ko so orožniki vdrli v zapor, v katerega je Skopalj zaprl svojo mater, so našli starke do kosti stradanjo, mrtvo na kupu slame. Podlegla je stradanju in trpinčenju. Nečloveškega sina so aretirali in izročili sodišču.

PESMARICA "Glasbene Matice" Uredil dr. Josip Čerin Stane samo \$2.—

To je najboljša zbirka slovenskih pesmi za moški zbor. Pesmarica vsebuje 103 pesmi. — Dobite jo v Knjigarni Slovenie Publishing Co., 216 W. 18th Street, New York, N. Y.

AVTOMOBILSKA NESREČA V NEW YORKU

V velikem snežnem viharju je avtomobil na 155. ulici v New Yorku zdrknul in padel čez most in je bilo pri tem ubitih 6 oseb.

Kratka Dnevna Zgodba

ZASLUŽIL SI JO JE

Spisal FRANK TROHA, Barberton, Ohio.

Kočarica Matilda se je bila v svojih dekliških letih poročila s čevljarjem Andrejem. Čevljar Andrej je bil svojo mlado ženo privedel v svojo bomo kočo in tako sta začela služiti in ona je istotako gledala in iskala priliko pri kmečkih družinah, da je med časom zaslužila kakšno krono.

Leta so pretekla drugo za drugim. Čevljarju Andreju se je začela množiti družina in v enem desetletju se jima je rodilo četvero otrok, tri deklice in en sam deček, ki so mu dali ime Jakob. Sinček Jakob se je dobro razvijal in v letih je postal krepak dečko. Kakor je pokazala njegova rast, je bil kot nalašč rojen za kmetovalca ali pa delavca za trpežna dela. Toda oče ga je začel učiti poklica, kakršnega se je nekeod on sam naučil v svojih mladih letih in tako je končno krepki Jakob postal čevljar.

Čevljarjeva dekleta so hitro rastle in se razvijale. Druga za drugo so si že začela služiti potreben denar za življenje. Končno se je pa tudi dogodilo, da so v kratkem času druga za drugo vstopile v zakonski stan, kakor je nekoč vstopila njih mati.

Tako je drvelo življenje naprej in čevljarju Andreju se je zdelo, da so leta zelo kratka. Ali njegov obraz je pa pričal, da vse ni šlo tako zlahka in njegova plešasta glava je pokazala, da ni več tisti, kot je bil nekoč. Postal se je, močno postal. Starost pa ga ni preveč težila, kajti za seboj je imel moč, sina Jakoba ki je postal pravi mojster v svojem poklicu in očetu se torej ni bilo treba bati za sinovo življenje.

Pretekla so še tri dolga leta, tri skrbipolna leta. Jakob je postal polnoleten fant, potrjen k vojakom in pri vojakih je odslužil trileten rok vojaščine. Ko je zopet dospel domov, je zopet prišel za šilo, kladivo dreto in smolo ter se lotil starrega dela. Oče je pa začel pšati, lotila se ga je neka skrivna bolezen in zdravnik mu ni mogel več pomagati. Končno je posegla smrt in stari čevljar se je preselil v večnost.

Tako je ostala čevljarjeva vdova sama s sinom. Ona je opravljala gospodinjška dela, kolikor je mogla, saj sploh dosti ga ni bilo, kajti koča je bila majhna in tako tudi malo zemlje okrog nje.

Sčasoma se je pa predrugalo in Jakob ni imel dovolj dela doma. Začel si je misliti, kako bi prišel do večjega zaslužka in dela, da ne bi doma postal. Po daljšem razmišljanju je skoval načrt, da bi svojo čevljarstvo obrt tako razširil, da bo potoval od vasi do vasi in po kmečkih hišah iskal delo. Kjer bo dobil delo, tam se bo ustavil in kjer ga bo več dobil, v tisti hiši bo delj časa ostal.

Čevljar Jakob je bil pogruntal izvrstno idejo, ker posla je imel več kot dovolj. Pot ga je zanesla tudi v oddaljene vasi, kjer sploh pravega čevljarja niso imeli in tam jim je Jakob zelo prav prišel. Često se je pripetilo, da ga ni bilo po več tednov domov in mati je bila ves čas v strahu zanj. Da jo je pa od bojazni odvrnil, ji je prav pogostoma pisal in tega se je postarava mati zelo veselila.

Toda nikoli se ni zgodilo, da ne bi bil Jakob prišel domov

ob večjih praznikih. Na vsak večji praznik je moral priti domov k materi in sta potem praznik skupaj obhajala. Včasih je prišla pogledat k materi tudi katera izmed omoženih hčera, včasih sta šla pa Jakob in mati skupaj na obisk k eni in drugi hčeri, oziroma sestri.

Neke zime je Jakob imel zelo dosti dela in toliko je zaslužil, da se nikoli tako. Zima se je pa končno blizala k svojemu koncu. Ozračje je postajalo od dne do dne gorkejšo in nastopilo je pravo pomladansko vreme. Bilo je v mesecu aprilu in priževali so se veselo pričakujoči velikonočni prazniki. Kakor so se drugi ljudje veselili prihoda največjega praznika v letu, obhajanje vstajenja Zveličarja in narave, tako se je veselil tudi Jakob. O Veliki noči je kanil ostati doma kar dva tedna, za nekaj dni dati slovo čevljarstvu, si nekoliko pretegniti ude in si okrepčati telo z raznim zunanjim delom.

Končno se je tako zgodilo, da je Jakob završil delo v neki hiši baš na veliki četrtak. Bilo je baš prav zanj in dovolj bo časa, da se pripravi na velikonočne praznike. Pohral je svoja šila in kopita ter se odpravil proti domu. Pešhoja je bila precej dolga in v nekaterih krajih se je posluževal bližnjice in raznih stez, ki so držale po pobočjih in dolinah.

Pešhoja Jakoba ni niti malo utrudila, enakomerno je stopal dalje in če je bilo potrebno, tudi poskočil. V nekem kraju je po stezi zopet zavil iz glavne poti in jo mahnil po bližnjici. Kar nenadno začuje tam iz doline ženski klic. Prvo si je mislil, da ga ušesa varajo. Ko je pa popolnoma obstal in kar dihati prenehal, sam da bi natančneje slišal, v resnici začuje ženski glas.

"Če si kje v bližini živa duša, pomagaj mi!"

Kaj pa to zopet pomeni? Žensko bitje kliče na pomoč. Kaj se ji je pripetilo? Morda jo je napadel razbojnik, morda kakšna zver? — se v strahu sam sebe sprašuje Jakob.

"Pomagajte! Pomagajte!" se zopet začuje glas iz doline. Prav nič ne smem, odlašati.

kar hitro doli, če je kakšen nepridiprav napadel boječo žensko, mu bom kar glavo razčesnil, — se opogumi Jakob. Vzame iz torbe nož in kladivo, da se orodja posluži, če bi bilo potrebno in nato jo urno ter previdno ubere v dolino od koder se je čul glas za pomoč.

Ko je šel po stezi navzdol po pobočju, je že mislil zaklicati, da se bliža moški neznani ženski na pomoč. Toda se je kar za usta prijel, da je tem hitrejšo preprečil, da se izvil glas iz njegovega grla. Trenutno se je namreč domislil da bi s tem napravil neumnost, ker bi morebitnega napadaleca opozoril s svojim glasom. Tako je sklenil, da se potihoma in skrivno približa ženski, katere glas se je od časa do časa ponovno čul, ki je vpila, da bi ji kdo prišel na pomoč.

V največji previdnosti se je končno približal ženski ter opazil skozi grmičje in vejevje, kako neko dekle sedi in se drži za nogo. Zopet mu je šinila druga misel v glavo, morda jo je pila strupena kača in sedaj reva v bolečinah in silnem strahu pričakuje rešitve ali pa smrti, najbrž kar oboje hkrati. Ko je videl, da ženska ni napadena od zlobnega človeka, je kar poskočil in kot blisk je bil že pri nji ter jo začne izpraševati, kaj se ji je pripetilo.

Dekle se je prvo nstrašilo, ko je visok moški priletel k nji kot bi ga vrglo iz neba. Ko ga je pa spoznala, jo je trenutno minila vsa bojazen in kar oči so se ji zaiskrile od veselja, ko je končno priklicala rešitelja.

"Torej kaj ti je Urška? Kaj se ti je pripetilo, da ne moreš vstati?" jo izprašuje Jakob ves v skrbeh.

"Šla sem po stezi navzdol in tukaj sem vstopila v kotanjo ki je nisem opazila, kar naenkrat me je močno zabolelo v nogi in več se nisem mogla orneti nanjo. Morda sem si jo z'omila, morda le izpahnila v členku. Pomagaj mi dragi moj, če ti je le mogoče. O, jaz nesrečnica, ko sem morala iti baš tod," vzdihuje dekle in zopet se ji oči porose.

(Nadaljevanje prihodnjic.)

Poleg poučnih knjig, muzikalij, igre, pesmi itd. imamo v zalogi dosti nabožnih knjig, predvsem

Molitvenike

v krasni vezi importirane iz starega kraja . . .

Slovenski molitveniki:

KVIŠKU SRCA	SVETA URA (št. 408)
v bel celluloid vez.1.20	416 strani; velike črke 1.50
RAJSKI GLASOVI	SVETO PISMO
v celluloid vez. (št. 614) ..1.50	 \$3.—
KRISTUS KRALJ	KATOLIŠKI KATEKIZEM 50
(preko tisoč strani)	
vestavil dr. Ivan Vrečar. 1.75	Angleški molitveniki:
VEČNO ŽIVLJENJE	(ZA MLADINO)
(640 strani)	Key of Heaven
vestavil Gregorij Dečjak. 1.25	fino vezano
	v usnje vezano
	 75
	CATHOLIC POCKET MANUAL
	v fino usnje vezano.....1.—

Slovenic Publishing Company

216 WEST 18th STREET

NEW YORK, N. Y.